

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.1.2016.JTom

Gorzów Wlkp., dnia 13 maja 2016r.

Pani

Ewelina Niwald

Kierownik Miejsko-Gminnego

Ośrodka Pomocy Społecznej

w Lubniewicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 859 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. w dniu 23.03.2016r. przeprowadził kontrolę problemową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubniewicach w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Kierownikiem kontrolowanej jednostki jest Pani Ewelina Niwald.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu: zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 października 2014 r. do 30 września 2015 r. Kontrolę przeprowadził w dniu 23.03.2016r. zespół kontrolny w składzie:

- *Julita Tomczyk* - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca Upoważnienie Wojewody nr 48-1 z dnia 21 marca 2016r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego.

- *Marta Zienkiewicz* – inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca Upoważnienie Wojewody nr 48-2/2016 z dnia 21 marca 2016 r. - członek zespołu kontrolnego.

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 15 marca 2016r. (znak: PS-V.431.1.2016.JTom), za pośrednictwem listu poleconego.

Jednostka kontrolowana realizowała zadania zlecone na podstawie: ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 859 ze zm.); Zarządzenia Nr 43/2008 Burmistrza Lubniewic z dnia 31 lipca 2008 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego; Zarządzenia Nr 7/W/2008 Burmistrza Lubniewic z dnia 30 września 2008 r. w sprawie upoważnienia pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach do przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego dłużników alimentacyjnych; Zarządzenia Nr 114/2010 Burmistrza Lubniewic z dnia 14 czerwca 2010r. w sprawie upoważnienia Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania decyzji z tych sprawach; Zarządzenia Nr 20/W/2010 Burmistrza Lubniewic z dnia 14 czerwca 2010 r. w sprawie upoważnienia pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w tych sprawach; Zarządzenia Nr 69W/2012 Burmistrza Lubniewic z dnia 17 grudnia 2012 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych; Zarządzenia Nr 73/3/W/2013 Burmistrza Lubniewic z dnia 7 stycznia 2013 roku w sprawie upoważnienia pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach oraz upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji; Zarządzenia nr 36/2015 Burmistrza Lubniewic z dnia 23 kwietnia 2015 roku w sprawie powierzenia pełnienia obowiązków Kierownika Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach, udzielenia upoważnień do wydawania decyzji administracyjnych i wyznaczenia osoby uprawnionej do dokonywania czynności w sprawach

prawa pracy; Upoważnienia Burmistrza Lubniewic z dnia 4 stycznia 2016 roku Nr 1/2016 do prowadzenia między innymi postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmuje się Pani Iwona Kmita – inspektor ds. świadczeń rodzinnych, która udzielała wyjaśnień w trakcie kontroli. Natomiast nadzór nad prawidłową realizacją powyższego zadania sprawuje Pani Ewelina Niwald – która została powołana na stanowisko kierownika MGOPS w Lubniewicach od 4 stycznia 2016r. W okresie objętym kontrolą (okres zasiłkowy 2014/2015) kontrolowane zadanie realizowane było przez Panią Iwonę Kmitę, natomiast nadzór sprawowała Pani Justyna Pawlak, która pełniła funkcję kierownika od 17.12.2012 r. do 22.04.2015r. W okresie od 23.04.2015r. do 31.12.2015r. obowiązki kierownika pełniła Pani Iwona Kmita.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

1. Zasadność przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego – oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy kontrolowana jednostka przyznaje świadczenia z funduszu alimentacyjnego z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy z dnia 7 września 2007 r. (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 859 ze zm.). Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie zasiłkowym 2014/2015 zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego próbowano ustalić:

- czy jednostka kontrolowana wydawała decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w oparciu o kompletny wniosek? (art. 15 ust. 3 i 4)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację 17 rodzin (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2016 r.), którym w okresie od 1 października 2014 r. do 30 września 2015 r. wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Sprawdzono natomiast 18 decyzji, gdyż w jednym przypadku wydano dwie decyzje dla jednej rodziny.

Do wniosku dołączone były m. in.: zaświadczenia wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego lub oświadczenia o wysokości dochodu, zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów oraz inne dokumenty, tj.: dokument stwierdzający wiek osoby uprawnionej, akty urodzenia dzieci, zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji, dokumenty zasądzające alimenty (odpisy orzeczenia sądu, postanowienia sądu, ugody sądowe) oraz zaświadczenia lub oświadczenia o uczęszczaniu dziecka do szkoły, o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W trakcie kontroli ustalono, że wszystkie skontrolowane wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zawierały komplety dokumentów. Zatem 100% skontrolowanych decyzji wydanych było w oparciu o kompletny wniosek.

- czy decyzje wydawane były terminowo? (art. 20 ww. ustawy, art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

Zgodnie z art. 20 ww. ustawy wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres zasiłkowy przyjmowane są od 1 sierpnia. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń oraz wypłata świadczenia przysługującego za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami od dnia 1 września do 31 października, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 30 listopada. Skontrolowano 18 decyzji przyznających świadczenie z funduszu alimentacyjnego i ustalono, iż wszystkie decyzje

zostały wydane z zachowaniem terminu. Zatem 100% decyzji wydana była z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 35 Kpa.

Stwierdzono, iż w jednym przypadku wniosek został złożony w dniu 17.06.2015 r., natomiast decyzja została wydana 13.08.2015r., z uwagi na toczące się postępowanie. Strona jednak nie została zawiadomiona o przesunięciu terminu rozpatrzenia sprawy, co stanowi naruszenie art. 36 Kpa.

- czy postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzone było zgodnie z zasadami i trybem określonym w rozdziale 4 ww. ustawy oraz Kodeksem postępowania administracyjnego?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy jednostka kontrolowana przeprowadza postępowania zgodnie z zasadami i trybem określonym w rozdziale 4 ww. ustawy i Kpa?*

Zgodnie z rozdziałem 4 ww. ustawy ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

W trakcie kontroli ustalono, iż wnioski zawierały komplet wymaganych dokumentów, o których mowa w art. 15 ust. 3 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Stwierdzono także, iż w 15 przypadkach świadczenie z funduszu alimentacyjnego zostało przyznane na osobę uprawnioną, zaś w 3 przypadkach na osobę nieuprawnioną. Zatem 83 % postępowań prowadzona była zgodnie z zasadami i trybem określonym w sprawach przyznania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

- czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego były przyznawane we właściwej wysokości i na właściwy okres? (art. 9, ust. 10 ww. ustawy)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających świadczenie we właściwej wysokości i na właściwy okres w stosunku do decyzji skontrolowanych*

Zgodnie z art. 10 ww. ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł. Natomiast świadczenia nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej, bądź zawarła związek małżeński.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Okres świadczeniowy obejmuje okres od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji dotyczącej przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono, iż w 17 przypadkach świadczenia zostały przyznane we właściwej wysokości, i na właściwy okres natomiast w jednym przypadku świadczenie zostało przyznane stronie na niewłaściwy okres. Zatem 94% skontrolowanych świadczeń przyznanych było prawidłowo.

- czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane były osobom spełniającym kryterium dochodowe? (art. 9 ust. 2)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wydanych decyzji dla osób spełniających kryterium dochodowe.*

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Wszystkie osoby ubiegające się o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, których dokumenty zostały poddane kontroli, nie przekroczyły kryterium dochodowego. I tak stwierdzono, iż w 5 przypadkach wykazano dochód rodziny – 0 zł, w 10 przypadkach dochód nie przekroczył kwoty 250 zł, w 1 rodzinie dochód nie przekroczył 500 zł, natomiast w 2 przypadkach - 725 zł. Zatem, 100 % decyzji wydana została prawidłowo.

- czy organ właściwy wierzyciela wydał upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego? (art. 12)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego posiadała stosowne upoważnienie?*

Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela. Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W toku kontroli ustalono, że zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmuje się Pani Iwona Kmita. Natomiast nadzór nad prawidłową realizacją powyższego zadania sprawuje Pani Ewelina Niwald, która posiada upoważnienie Burmistrza Lubniewic do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Za kryteria oceny posłużyły:

- **legalność** – w toku kontroli stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie: art. 36 Kpa, art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9 ust 1, oraz art. 15 ust. 3 pkt 3 lit. b, w zw. z art. 2 pkt 2 ww. ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 859 ze zm.);
- **rzetelność** – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadanie jest realizowane w sposób rzetelny, aczkolwiek w trzech przypadkach świadczenie zostało przyznane na osobę nie będącą stroną postępowania, jak również w jednym przypadku świadczenie zostało przyznane na niewłaściwy okres.

Na tym kontrolę zakończono. Dokonano wpisu do znajdującej się w MGOPS w Lubniewicach książki kontroli pod pozycją nr 4 i 5.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

W zakresie zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie: art. 36 Kpa, art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9

ust 1, oraz art. 15 ust. 3 pkt 3 lit. b, w zw. z art. 2 pkt 2 ww. ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, i tak:

Dnia 17.06.2015 r. strona złożyła wnioski o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na syna. Decyzja w przedmiotowej sprawie została wydana przez organ w dniu 13.08.2015r. z uwagi na toczące się postępowanie wyjaśniające. Ustalono, iż w dniu 31.07.2015r. MGOPS w Lubniewicach zwrócił się pismem z dnia 31.07.2015r. znak: MGOPS.4532.61.2015, do komornika z prośbą o wystawienie zaświadczenia o bezskutecznej egzekucji z ostatnich dwóch miesięcy. W dniu 12.08.2015r. do organu właściwego wpłynęło zaświadczenie od komornika o bezskutecznej egzekucji. W dniu 13.08.2015 r. wydano decyzję przyznającą świadczenie z funduszu alimentacyjnego Pani (*)¹ na syna (*). Zgodnie z art. 35 § 1-3 Kodeksu postępowania administracyjnego organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Niezwłocznie powinny być załatwione sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę (...). Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później, niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...). Z kolei zaś, art. 36 Kpa stanowi, że „o każdym przypadku niezakończona sprawa w terminie określonym w art. 35 lub w przepisach szczególnych organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy”.

Zatem w przedmiotowej sprawie zostały naruszone zapisy art. 36 Kpa, gdyż nie zawiadomiono strony o niezakończeniu sprawy w terminie określonym w art. 35 Kpa. Z wniesionych do protokołu przez Panią Iwonę Kmitę – inspektora ds. świadczeń rodzinnych wyjaśnień wynika, iż „świadczenie z FA zostało przyznane decyzją z dnia 13.08.2015r., po otrzymaniu zaświadczenia od komornika, jednak nie zostało wysłane pismo do wierzycielki o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy (wniosek został złożony 17.06.2015r.).

W trakcie kontroli stwierdzono także, iż w jednym przypadku przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego na niewłaściwy okres. I tak, w dniu 17.06.2015r. do organu właściwego wpłynął wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego Pani (*), na syna (*). Do wniosku strona dołączyła między innymi: skrócony odpis aktu urodzenia, kserokopię dowodu osobistego, oświadczenie członka rodziny o dochodach,

¹ (*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm.)

zaświadczenie z US, zaświadczenie o wysokości składki zdrowotnej, wyrok zasadzający alimenty, jak również zaświadczenie o bezskutecznej egzekucji świadczeń alimentacyjnych. Z zaświadczenia z dnia 01.06.2015r. wystawionego przez organ egzekucyjny – komornika, wynika iż „egzekucja okazała się bezskuteczna, zaświadczenie wydane jest za okres od 27.05.2015r. (data wpływu wniosku) do 01.06.2015r. Komornik na dzień niniejszego zaświadczenia nie dokonał jeszcze dokładnego sprawdzenia majątku dłużnika, aby dokładnie stwierdzić czy egzekucja jest bezskuteczna”. Z wniesionych przez Panią Iwonę Kmitę wyjaśnień wynika, że „świadczenie z FA Pani (*)² zostało przyznane decyzją z dnia 13.08.2015, znak: MGOPS.4530.1.2015 na podstawie zaświadczenia o bezskutecznej egzekucji, które zostało wystawione w dniu 03.08.2015r. (...) zaświadczenie było wystawione z dwóch miesięcy, dlatego też po otrzymaniu ww. zaświadczenia została wydana decyzja w dniu 13.08.2015r.”.

Istotnie organ potwierdza, iż w aktach sprawy znajduje się kolejne zaświadczenie o bezskutecznej egzekucji świadczeń alimentacyjnych, wystawione z datą 11.08.2015r. Jednakże organ przyznał stronie świadczenie z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 13.08.2015r. znak: MGOPS.4530.1.2015 na okres od **01.06.2015r.** do 30.09.2015r., pomimo tego, iż na dzień złożenia wniosku o świadczenie z FA, tj. 17.06.2015r. strona nie posiadała dokumentu potwierdzającego bezskuteczną egzekucję za okres ostatnich dwóch miesięcy. W myśl art. 2 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów „bezskuteczność egzekucji – oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych (...)”. W kwestii pojęcia bezskutecznej egzekucji stanowisko zajął także Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach w wyroku z dnia 8 kwietnia 2015r. sygn. II SA/Ke 231/15, w którym stwierdził, iż „stosownie do art. 2 pkt 2 u.p.o.u.a. za bezskuteczną egzekucję uważa się zarówno egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, (...)”.

Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono także, iż decyzją z dnia 07.10.2014r. znak: MGOPS.4530.12.2014 przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego dla osoby ubiegającej się o świadczenie alimentacyjne, tj. Pani (*), matce (*) (ur. 17.07.1997r.), na okres od 01.10.2014r. do 31.07.2015r. (na osobę uprawnioną w wieku do 18 lat) i od 01.08.2015r. do 30.09.2015r. (na osobę uprawnioną w wieku od 18 lat

² (*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm.)

do ukończenia 25 roku życia), pomimo tego, iż organ powinien przyznać świadczenie Pani (*), do czasu uzyskania przez córkę pełnoletności. Z wyjaśnień wniesionych przez Panią Iwonę Kmitę –inspektora ds. świadczeń rodzinnych wynika, iż „świadczenie z FA przyznano Pani (*)³ na okres od 01.08.2015r. do 30.09.2015r. z powodu tego, iż Pani (*) skończyła 18 lat w lipcu 2015 r. a decyzja została wydana na matkę na okres zasiłkowy 2014/2015 i nie została zmieniona na pełnoletnią (*)”.

Analogiczna sytuacja wystąpiła w przypadku decyzji z dnia 07.10.2014r. znak: MGOPS.4530.13.2014, na podstawie której przyznano świadczenie Pani (*) na córkę (*) na okres od 01.10.2014r. do 31.01.2015r. (w wieku do 18 lat) i następnie na okres od 01.02.2015r. do 30.09.2015r. (od 18 lat do ukończenia 25 roku życia). Z wyjaśnień złożonych do protokołu przez Panią Iwonę Kmitę wynika, iż „decyzja przyznająca p. (*) świadczenie z FA na córkę (*) została wydana na okres od 01.10.2014r. do 30.09.2015r. Jednak w momencie, gdy w styczniu 2015r. córka (*) skończyła 18 lat, decyzja powinna zostać wydana na pełnoletnią córkę Martynę”.

Wskazać należy, iż stosownie do art. 9 ust 1 ww. ustawy, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia (...). Zgodnie z art. 2 pkt. 11 w/w ustawy – za „osobę uprawnioną uważa się osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna”. Natomiast w myśl art. 15 tej ustawy ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego.

W powyższej kwestii stanowisko zajął Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 16 kwietnia 1977 r. (sygn.. akt III CZP 14/77, publikacja OSNCP 1977/7 poz. 106) stwierdził, że „w przypadku uzyskania przez uprawnionego pełnoletności z zachowaniem prawa do dalszej alimentacji wypłata świadczenia może nastąpić wyłącznie do jego rąk. Zdarzenie to nie wymaga stwierdzenia orzeczeniem sądu opiekuńczego i dlatego do wykazania legitymacji do osobistego odbioru świadczeń wystarczą odpowiednie dokumenty stanu cywilnego”.

³ (*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm.)

Ponadto Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 09.12.2010 r. (syg I OSK 1161/10) stwierdził, iż „ustalając znaczenie pojęcia osoby uprawnionej określonego w art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy, przy pomocy wykładni zakładającej spójność przepisów prawa uznać należy, że osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest wyłącznie osoba (dziecko małoletnie bądź pełnoletnie), która nie jest ekonomicznie samodzielna ze względu na wiek bądź kontynuowanie nauki, bądź ze względu na znaczny stopień niepełnosprawności, dla której dłużnikiem alimentacyjnym jest rodzic”.

W związku z powyższym w ww. przypadkach organ powinien przyznać świadczenie Pani (*)⁴ oraz Pani (*), do czasu uzyskania przez córki pełnoletności.

Ustalono także, iż w jednym przypadku decyzją z dnia 23.09.2015r. znak: MGOPS.4530.2.2015 przyznano świadczenie Pani (*) na osobę uprawnioną (*) na okres od 01.09.2015r. do 30.09.2015r., podczas gdy z wniosku o przyznanie świadczenia z FA wynika, iż osobą ubiegającą się o świadczenie jest Pani (*). Z wyjaśnień wniesionych do protokołu przez Panią Iwonę Kmitę wynika, iż „wniosek został złożony przez Panią (*), decyzja przyznająca świadczenia z FA została wydana na matkę Panią (*). Pani (*) złożyła oświadczenie, iż upoważnia mamę do reprezentowania jej w sprawach o fundusz alimentacyjny. Jednak zgodnie z ustawą o FA decyzja powinna zostać wydana na Panią (*)”.

W przedmiotowej sprawie decyzja powinna zostać wydana na Panią (*), gdyż to ona jest osobą uprawnioną do świadczeń alimentacyjnych, jak również we wniosku była podana jako osoba ubiegająca o świadczenia z FA. Fakt, iż wniosek został złożony przez matkę strony, nie upoważnia organu właściwego do wydania decyzji na Panią (*), która mogła jedynie złożyć wniosek za córkę.

Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanych uchybień jest Pani Iwona Kmita, która wydawała decyzje (w których stwierdzono uchybienia) z upoważnienia Burmistrza Lubniewic. Nadzór w kontrolowanym okresie zasiłkowym 2014/2015 sprawowała Pani Justyna Pawlak (do 22.04.2015r.), a następnie Pani Iwona Kmita, która pełniła obowiązki Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej od 23.04.2015r. do 31.12.2015r.

Projekt wystąpienia pokontrolnego został wysłany do jednostki kontrolowanej w dniu 20.04.2016r., (data odbioru projektu 22.04.2016r. – zpo). Pismem z dnia 29.04.2016r., znak: MGOPS.0200.42.22016 jednostka kontrolowana poinformowała, iż nie wnosi zastrzeżeń

⁴ (*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm.)

do projektu wystąpienia pokontrolnego. Jednocześnie dołączyła kserokopię decyzji z dnia 08.04.2016r. znak: MGOPS.4533.1.2016 z treści której wynika, iż orzeczono o nienależnie pobranych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną (*)⁵ za okres od 01.07.2015r. do 30.09.2015r. Powyższy stan (wyjaśnienia) zostały uwzględnione przy wydaniu zaleceń pokontrolnych.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, zalecam:

- prawidłowe określanie strony postępowania przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zgodnie z art. 2 pkt 11 w zw. z art. 9 ust. 1 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- zawiadamiać stronę, zgodnie z art. 36 Kpa, o każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie określonym w art. 35 Kpa, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin zakończenia sprawy;
- weryfikować przyjmowane wnioski, w szczególności kompletność dołączanych do wniosku dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- wszczęcie procedury zmierzającej do wycofania z obrotu prawnego decyzji z dnia 13.08.2015r. znak: MGOPS.4530.1.2015, a w konsekwencji: stwierdzenie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (decyzja z dnia 13.08.2015r. znak: MGOPS.4530.1.2015) za okres od 01.06.2015r. do 30.06.2015r.; wydanie decyzji zobowiązującej do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia i następnie zwrot dotacji celowej pobranej w nadmiernej wysokości.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi pozostaje w aktach Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

POUCZENIE

⁵ (*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782 ze zm.)

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni, liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Robert Paluch
Wicewojewoda Lubuski